

Konsolideeritud majandusaasta aruanne

aruandeaasta algus: **01.01.2019**

aruandeaasta lõpp: **31.12.2019**

sihtasutuse nimi: **Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid**

registrikood: **90012432**

tänava nimi, nr: **Kooli tn 5**

linn: **Haapsalu linn**

maakond: **Lääne maakond**

postisihtnumber: **90502**

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	11
Konsolideeritud bilanss	11
Konsolideeritud tulemiaruanne	12
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	13
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	14
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted	15
Lisa 2. Tütarettevõtte	18
Lisa 3. Raha	18
Lisa 4. Nõuded ja ettemaksed	18
Lisa 5. Varud	18
Lisa 6. Materiaalne põhivara	19
Lisa 7. Võlad ja ettemaksed	19
Lisa 8. Laenukohustised	20
Lisa 9. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	20
Lisa 10. Võlad töövõtjatele	21
Lisa 11. Tulu ettevõtlusest	21
Lisa 12. Annetused ja toetused	21
Lisa 13. Jagatud annetused ja toetused	22
Lisa 14. Mitmesugused tegevuskulud	22
Lisa 15. Tööjõukulud	23
Lisa 16. Muud finantstulud ja -kulud	23
Lisa 17. Seotud osapooled	24
Lisa 18. Emaettevõtte põhjaruanded	25
Lisa 19. Sündmused pärast aruandekuupäeva	29
Aruande allkirjad	30
Vandeaudiitori aruanne	31

Tegevusaruanne

Sissejuhatus

Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõtte) põhikirjalised eesmärgid on:

1. Läänemaa ja Haapsalu linna kultuuri- ja looduspärandi ning Eesti side ja raudtee ajaloo tutvustamine ja populariseerimine;
2. Haapsalu linna ja piirkonna konkurentsivõime tugevdamine.

1. Põhieesmärgid 2019. aastaks ja nende täitmine:

1.1. Piiskopilinnuse pealinnuses keskaja tegevusmuuseum-teemakeskuse konserveerimis- ja rekonstrueerimistöde lõpetamine; püsiekspositsiooni ülesehitamine ja muuseumi avamine juulis.

Täitmine: Linnusemuuseum avati 28.06.2019 – kõik tööd viidi ellu plaanipäraselt. Uut muuseumi külastas kuue kuu jooksul 35 050 külastajat (12 kuud 40 402).

Linnusemuuseum leidis koheselt väga hea vastuvõtu ja sai arvukalt tunnustusi:

- MTÜ Lääne-Eesti turismi poolt auhinnaga "Lääne-Eesti turismitegu 2019"
- Muinsuskaitseameti poolt tunnustatud kui „Hästi taastatud mälestis 2019“
- The International Awards for Liveable Communities 2019 võitja (2nd Bronze)
- Eesti muuseumide aastaauhindade konkursil “Aasta muuseumiarendaja 2019”
- Haapsalu tunnustab: “Haapsalu säravaim kultuurisündmus 2019” - Haapsalu linnuse muuseumi uuenemine
- Eesti Kultuurkapitali Läänemaa ekspertgrupi aastapreemia renoveeritud Haapsalu piiskopilinnuse püsiekspositsiooni loomise eest.

1.2. Raudtee- ja Sidemuuseumi vaguni restaureerimine ja eksponeerimine INTERREG-i ESTLAT programmi raames (algus det. 2017 – lõpp märts 2019).

Täitmine: Vagun restaureeriti ja eksponeeriti jaamahoone veeremipargis. Välijalal paigaldati külastajatele 5 suuremat infostendi. Lisaks paigaldati jaamakompleksi siseruumides ja -territooriumil QR koodi märgised infomaterjalidega kokku 70 objekti kohta (vt <https://qr.salm.ee/>). Pedagoogiliste programmide läbiviimiseks valmistati esmakordselt 10 komplekti raudteelase vormipintsakut ja mütsid (EV originaalide koopiad).

1.3. Jaamahoone remondiprojekti koostamine (juuli 2019).

Täitmine: 2018. aastal kavandatud jaamahoone restaureerimisprojekti koostamine peatati põhjusel, et hoone toetamine EMP ja Norra toetuste 2014-2021 programmis *Kultuuripärandi säilitamine* pole abikõlblik (ei asu muinsuskaitsealal). Senise eesmärgi asemel algatati läbirääkimised raudtee- ja sidekogude pikaajalise hoidlapinna loomiseks AS Haapsalu Veevõrk kompleksis (rendileping). Jaamahoone remondiprojekti koostamisega on kavas jätkata 2022. aastal.

1.4. Läänemereäärsete linnuste rahvusvahelise konverentsi korraldamine Haapsalus (18.-20.oktoober 2019).

Täitmine: Toimus Läänemereäärsete Linnuste ja Muuseumide Assotsiatsiooni 29. peassaamblee konverentsiga teemal "New in old: contemporary museums in historical buildings" – osavõtjad 7 riigist.

1.5. Ilon Wikland 90 juubeli programmi ettevalmistamine (dets. 2019).

Täitmine: Koostöös Eesti Lastekirjanduse Keskusega valmis ideekava kohvernäituse programmist „Pikk-pikk teekond” mööda Eesti raamatukogusid - mänguline teematund lasteadele ja algkoolile. Koostati Iloni Imedemaa 2020. aasta ürituste kava, mille peasündmuseks on näitused „Ilon kodudes – Ilon Wiklandi tööd erakogudes“ ja juubelinäitus „Lapsepõlvkodu Iloni piltidel“ ning suvine tantsulavastus pühendatuna Ilon Wiklandile.

Ilon Wiklandi juubeli tähistamine toimub koostöös kirjastusega Tammerraamat, kes kirjastab Wiklandi „Pikk pikk teekond“ kordustrukise ja esmakordselt raamatu „Anni uhke uudis” (tekst: Leelo Tungal, illustratsioonid: Ilon Wikland).

1.6. Tasuliste teenuste mahuks saavutatakse 490 245,00 eurot ja muuseumikülastajate arvuks saavutatakse 85 000 külastajat.

Täitmine: Tasuliste teenuste mahuks saavutati 516 505 eurot ja muuseumikülastajate arvuks 82 054 külastajat.

Külastajate vähenemine oli Iloni Imedemaal (varasemast väiksem suveetenduste arv) ning raekojas ja Laikmaa majamuuseumis.

2. Meetmed põhieesmärkide täitmiseks:

2.1. Arendustegevused

Eesmärk: kultuuripärandi tutvustamine erinevates vormides ning selle läbi pärandist osasaajate ja muuseumide külastajate arvukuse suurendamine

Kokkuvõttes täideti põhiosas kavandatud tegevused, millest olulisemad on alljärgnevas ülevaates:

2.1.1. Näitused, pedagoogilised programmid

01.-11. Ants Laikmaa muuseumis salongiõhtud (jaan., veebr., märts, aprill).

01.-05. Raudtee- ja sidemuuseumis ekspositsiooni täiendamine imperaatoripaviljonis ja end III klassi reisijate ootesaalis.

02.-12. Raekojas interjöörinäitus „Kaks kodu“; pedagoogiline programm raekojas.

04.-05. EKM 100 juubelinäituse „Avatud kollektsioonid“ korraldamine raekojas koostöös Eesti Kunstimuuseumiga.

05.-09. A. Laikmaa majamuuseumis suvenäituste korraldamine (5 näitust).

28.06. Linnusemuuseumi uue ekspositsiooni avamine.

12. Hedwig Bülli mälestusstendi avamine Imedemaal.

07.-12. Linnusemuuseumi pedagoogilised programmid (3).

2.1.2. Uurimistöö: üritused, konverentsid, publikatsioonid / trükised

2.1.2.1. Üritused

05.02. Ilon Wiklandi noore kunstniku tunnustusürituse korraldamine.

03. Läänemaa Muuseum 90 tähistamine.

05.05. Ants Laikmaa 153 sünnipäeva tähistamine – muuseumi suvehooaja avamine.

18.05. Muuseumiöö „Öös on mustreid“ programmi läbiviimine.

07. Iloni Imedemaal suvelavastuse korraldamine (A. Lindgren "Rasmus, Pontus ja Lontu" koostöös Tallinna 32. keskkooli näiteringiga; lavastaja Eva Kalbus).

01.-05; 09.-12. Läänemaa kooliõpilaste ajalooringi läbiviimine (Linnusemuuseum).

09.-12. Mudilaste ajalooring (Linnusemuuseum).

2.1.2.2. *Konverentsid*

06.07. Läänemaa XXIII ajaloo konverentsi korraldamine.

18.09.-20.09. Läänemereäärsete linnusmuuseumide rahvusvahelise konverentsi korraldamine Haapsalus.

07.10. Lääne-Eesti koolinoorte III ajalookonverentsi korraldamine (koostöös LÜG).

2.1.2.3. *Publikatsioonid / trükised*

01.-06.07. Läänemaa Muuseumi Toimetised XXII koostamine, publitseerimine.

10. Raudtee- ja sidemuuseumi tutvustavad trükised eesti-, inglise- ja vene keeles.

06. Näitusele „Kaks kodu“ albumi koostamine (Haapsalu 19.-20. sajandi alguse perekonnaloode).

2.2. **Arendusprojektid**

01.-07. Raudtee ja sidemuuseumi renoveerimise kontseptsiooni koostamine.

01.-03. Raudtee- ja sidemuuseumi INTERREG EST-LAT programmi projektist „Revival of Industrial heritage for tourism development“ platskaardivaguni remont-restaureerimine ja ekspositsiooni koostamine.

01.-12. Ilon Wikland 90 juubeliprogrammi ettevalmistamine (algus 2020).

06.-08. Interaktiivse seiklusmängu „Iloniga Haapsalus“ (NUMU nutimuuseumi keskkond) rakendamine.

3. **Investeeringud**

Eesmärk: Kultuurimälestiste (sh piiskopilinnus ühes toomkirikuga) konserveerimis- ja korrastustööde kavapõhine rakendamine nii külastuskeskkonna ohutuse kui ka mitmekülgsema kasutamise tagamiseks.

3.1. Konserveerimine

01.-12. Piiskopilinnuse pealinnuses välirajatiste ehitustööde ja hoone rekonstrueerimistööde koordineerimine ning näituse koostamine.

05. Linnuse ringmüüri lõunapoolse lõigu konserveerimise tegevuskava koostamine ja tööde algatamine.

01.-12. Raudteejaama territooriumi väliekspositsiooni valgustuse projekti koostamine ja ehitamine.

Täitmine: Tööd pealinnuses ja ringmüüri lõunapoolses lõigus teostati planeeritult, väljaarvatud müüride konserveerimise tegevuskava, mis lükati 2021. aastasse.

Jaama territooriumi väliekspositsiooni valgustuse projekt asemel paigutati restaureerimist vajav avariiline veerem kokku ning ümbritseti turvaaiaga.

3.2. Remont

01.-04. Raudtee- ja sidemuuseumi eksponaatvaguni restaureerimine INTERREG EST-LAT programmi toetusmeetmest (dets. 2017 – märts 2019).

04.-06. Linnuse laste mänguväljaku atraktsioonide ja suure eesõue tualettide hooldusremont.

01.-06. Laikmaa muuseumi saunahoone ja välikäimla avariiremont.

10.-12. Iloni Imedemaal Ilon Wiklandi avatud raamatukogu mööbliga sisustamine.

Täitmine: Vagun restaureeriti vastavalt graafikule; linnuse laste mänguväljaku atraktsioonid remonditi; korrastati suure eesõu tualetid.

Laikmaa muuseumi saunahoone ja välikäimla avariiremont lükati edasi 2020. aastasse seoses töömahtude olulise suurenemisega. Samuti ei võimaldanud asutuse eelarve linnuse käivitamise kõrvalt sisustada Wiklandi keskuse raamatukogu (kavandamisel 2021).

Täiendavalt soojustati linnuse avariiline veetrass ning trassitöödega laoti ümber amortiseerunud peavärava esine sillutis; korrastati pagasihoone jaamahoone kompleksis.

4. Kogud

Eesmärk: Sihtasutuse käsutusse antud kultuuriväärtuslike kogude inventeerimine ja üldsusele kättesaadavaks tegemine.

01.-12. end. Läänemaa Muuseumi (LM) kogude MuISi kirjeldamise (I etapp) jätkamine; eesmärk 1000 kirjet.

01.-12. end. LM kogude digiteerimine (100% = 70 574 museaali); eesmärk 61%.

01.-12. Ants Laikmaa dokumendikogu (MuIS) süstematiseerimine, arvelevõtt, kirjeldamine ja digiteerimine; eesmärk 2000 kirjet.

01.-12. Raudteemuuseumi kogu retrospektiivse sisestamise jätkamine; eesmärk 3000 kirjet.

Täitmine: end. LM kogude MuISi kirjeldamisel (I etapp) tehti 1686.

Raudteemuuseumi kogudest sisestati 1304 objekti – kokku on sisestatud 9092 ehk 65%.

Läänemaa Muuseumi (LM) kogu (100% = 70 574 museaali) digiteeriti 57,8% (eesmärk 61%).

Dokumentide digimine (A3 skanner); suurimad juurdekasvud:

- käsikirjad 64% (2018) > 89% (2019)

- dokumendid 16% > 52,5%

- kunstikogu 41% > 44%

- ajalookogu 32,5% > 38%

- trükiste kogu 72% > 74%

2019. aasta muuseumikogude töö peatas serveri hävimine, mis nõudis aasta jooksul digiteeritud fotode taastamist. Sellest tulenevalt lükati Ants Laikmaa dokumendikoguga seotud tööd ja end. LM I etapi kirjeldamine (kokku 3140 objekti) 2020. aastasse.

2019. aastal detsembris saadi eelkõkkulepe AS Haapsalu Veevärk (Haapsalu linna omanduses) pikaajaliseks ruumide rendiks (10 aastat) ajutistel pindadel asuvate raudtee- ja sidemuuseumi kogudele – kogupindalaga 254 m². Raudtee- ja sidemuuseumi kogude läbitöötamiseks on vajalik koguhoidja töökoha loomine (kavas 2020. aasta lõpus).

Sihtasutuse liitumine 2018. aastal mäluasutuste digiteerimis projektidega ei toonud kaasa arenguid 2019. aastal:

1) Rahvusarhiivi projekt - „Jäägem eestlasteks, aga saagem ka eurooplasteks (1860-1920)“ – dokumendid 2019 ootel;

2) ERM projekt - „Riikliku, rahvusliku või kultuuriloolise väärtusega esemed“ - esemeline materjal 2019 ootel.

5. Personal

Eesmärk: Sihtasutuse igapäevase toimimise ja arendustegevuste tagamine kompetentse ja motiveeritud personaliga.

01. Kultuuriministeeriumi täiendava toetusega tagatakse peamiselt kõrgharidusega ja/või kõrgema kutsekvalifikatsiooniga töötajate palgatõus 1300 euronni kuus ning üldine palgakasv vähemalt 7,0%.

01.-06. Linnusemuuseumi koosseisu komplekteerimine (sh töötajakoolitus); eesmärk: 28.06.19. linnusemuuseumi tõrgeteta avamine ja toimimine.

01.-12. Sihtasutuse töötajad osalevad rahvusvahelistes kultuuripärandi koostöövõrgustikes:

- Läänemereäärsete Linnuste ja Muuseumide Assotsiatsioon (*Association of the Castles and Museums around the Baltic Sea*);
- Läänemereäärsed muuseumid (*Network of Museums in the Baltic*);
- Kultuuripärandi interpreteerimine (*Interpret Europe*);
- Arheoloogiapärandi uurimine ja tutvustamine (*DGAMN – Saksamaa LV*).

Täitmine: Toimus kavandatud kultuuritöötajate palgatõus; linnusemuuseumi personal komplekteeriti 2019. aastal juuniks ning viidi läbi töötajakoolitus. Sihtasutuse sisutöötajad osalesid paneeritult rahvusvahelistes kootöövõrgustike seminaridel ja konverentsidel.

Iloni Imedemaa projektitaotlus sai toetuse Erasmus+ projekti täiskasvanuhariduse õpirände raames; külastati Tampere Muumimuuseumi (Soome); 2020 külastatakse pildiraamatumuuseumi Saksamaal Troisdorfis (Burg Wissem Bilderbuchmuseum der Stadt Troisdorf).

6. Rannarootsi Muuseum

(koostas Ülo Kalm)

Riigimuuseum Rannarootsi Muuseum (reg. nr. 70006105) lõpetas tegevuse 31.05. ja alates 1.06. 2019 alustas tegevust Sihtasutus Rannarootsi Muuseum. Sihtasutuse asutas SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid jaanuaris 2019 (vt SA HLM nõukogu e-koosolek 04.11.2018).

Sihtasutus Rannarootsi Muuseum tegevuse eesmärgiks on koguda, säilitada, uurida ja vahendada rannarootsi aladega seotud kultuuriväärtuslikku materjali hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel.

Sihtasutusele kuuluvad kinnistud: Haapsalus Sadama tn 31 ja 32, 32a ja Ruhnu saarel Korsi talu. Lisaks renditakse hoonet Ruhnus muuseumi ekspositsioonile Ruhnu vallalt, mida vald soovib tagasi.

Haapsalus asuvad näitusemaja on renoveeritud 2017 ja kontor koos hoidlatega 2013. aastal.

6.1. Koosseis

Juhatuse liige; peavarahoidja; teadur; muuseumi-pedagoog; Ruhnu muuseumi juhataja; koristaja (0,5 kohta).

Täiendavalt: Ruhnu muuseum ülevõtmisel 01.01.2012 oli juhataja (1,0) töötasu 387 eurot. Tänapäevaks on juhataja töökoht vastavuses kõrgharidusega kultuuritöötaja miinimum töötasuga. Alates 01.05.2019 on Ruhnu filiaalil uus juhataja (Ruth Keskaik).

Alates 18.01.2019 osutab muuseumile IT baasteenust Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (RMIT).

6.2. Tegevused, sündmused

6.2.1. Rannarootsi Muuseum – traditsioonilised sündmused

Märgilisena tegutsevad 22 aastat muuseumi käsitöötoas *neljapäevamemmed* – kaheksa käsitööd tegevat naist.

Muuseumi pere talvepäev, suitsukala teemapäevad, pärimusmuusika kohvik, töötoad, laadad (Vanasadama turg), Jõulumaa ja paadipõgenemise 75. mälestus aastapäeva tähistamine olid 2019. aasta olulisemad sündmused.

6.2.2. Ruhnu Muuseum

Ruhnus tegeleb sihtasutus Korsi talu taastamisega, mille kinkis 2008. aastal Eesti Vabariigile talu endine omanik Thomas Dreijer. Tegemist on saarel ainukese pea terviklikuna säilinud ruhnurootslaste talukompleksiga. Alates 2012. aastast toimuvad igal suvel Korsi talus koostöös vabatahtlikega korrastustalgud ja hoonete remondid-restaureerimised.

6.3. Remont- ja arendustööd

6.3.1. Rannarootsi Muuseum

Kompleksis valmis uue hoonena „Rannamaja“, milles on uus ekspositsiooni ruum, lisaks majandusruum ja garaaž. Töid teostati tänu eraannetusele (60 000 eurot), millele muuseum rahastas täiendavalt elektritööd ja omaniku järelevalve (6 288 eurot).

6.3.2. Ruhnu Muuseum

Korsi talu tiik puhastati mudast ja koostöös Ruhnu vallaga rajati talvekindel tuletõrje veevõtukoht. Korsi talu pikkmajas hoiul olev Isaks talu suitsusaun restaureeritakse eesmärgiga paigaldada talu hävinud sauna kohale. Töödega alustati 2019. aasta oktoobris. Finantseerijad: Rootsi kuningafond 9 298 eurot, eraannetajad Stig Dreijer, Christina Terfelt, Monica Dreijer 5 392 eurot, Sihtasutus Olle Enkvist ehitusmeister 4 649 eurot. Tööde kogumaksumus on 26 748 eurot .

Rootsi kuningafondile koostati 2020. aastaks taotlus summas 180 000 SEK, eesmärgiga renoveerida Korsi talu kompleksi kuuluv kelder. Fond eraldas töödeks 100 000 SEK.

6.4. Kogud

6.4.1. Rannarootsi muuseum

Kogudes on kokku 11516 museaali, millest on eksponeeritud ca 600. Digiteeritud kujutisi on kantud MuIS-i kokku 3296. Kokku on digiteeritud u 56% museaalidest. 2019 osaleti Läänemaa rahvarõivaste raamatu koostamisel, milles esitleti Noarootsi piirkonna rahvarõivaid (sh kirjeldamine, fotod, esemed).

6.4.2. Ruhnu muuseum

Kogus on kokku 3482 museaali, millest on eksponeeritud ca 250. Digiteeritud kujutisi on kantud MuIS-i kokku 3024.

2020. aastal kavandatakse koostada mõlema muuseumi ühine konserveerimise ja digiteerimise kava, mis arvestab mandri ja saare vahelise logistikaga.

Täiendavalt: Seoses kavaga saada kasutusse Ruhnu end. kordonihoone muuseumi töö- ja hoiutingimuste parandamiseks, on perekond Steffensson (Rootsi) annetanud muuseumi kogusse arvestatava koguse kultuuriloolisi esemeid. Sellesse kuuluvad rõivad, kudumid, õmblusmasinad, maja ja puukiriku ning kaks hülgeküttide jaala maketti jne. Kui lähiaastatel Ruhnu Muuseumi esemete eksponeerimise ja hoiutingimused ei lahene, soovib perekond esemed tagasi, et asutada Ruhnu saarel oma eramuuseum.

6.5. Kavandatavad arendustegevused ja investeeringute vajadus

6.5.1. Rannarootsi muuseum

- paadimaja ehitus 0,9 milj. EUR (projekt, ehitusluba olemas);
- paadisilla renoveerimine koos laevatee süvendamisega 0,35 milj. EUR;
- paatide talvehoidla ehitamine 0,05 milj. EUR.

6.5.2. Ruhnu muuseum

- Korsi talumuuseumi kompleksi renoveerimine 1,5 milj. EUR;
- endise Ruhnu kordoni kompleksi renoveerimine muuseumiks 0,5 milj. EUR;
- Madelauto soetamine 0,04 milj. EUR.

Kokkuvõtteks

2019. aasta sihtasutuse peaülesanne oli linnusemuuseumi rekonstrueerimine ja uue ekspositsiooni tähtajaks avamine 28. juunil ühes linnuse käivitamisega II poolaastal. Kuigi linnusemuuseumi suvehooaeg oli väga edukas, kujunes suureks väljakutseks linnuse halduskulude katmine aasta teisel poolel. Uue muuseumiga lisandus ca 800 m² ekspositsioonipinda (lisaks õu ja terrassid), koos kiriku (470 m²) ja kohvikuga (70 m²) kokku 1340 m². Suveperiood jäi liiga lühikeseks, et katta lisandunud personali- ja halduskulud. Seetõttu küsiti Kultuuriministeeriumilt 50 000 eurot ettemaksu 2020. aasta toetuse arvelt (Leping nr 7-7/125-2 (17.01.2019), Lisa 4). Pikenes ka linnusemuuseumi projekti lõpetamine. Nimelt tuli pikendada arvelduskrediidi lepingut Rahandusministeeriumiga seoses viivitustega 2014–2020 perioodi struktuuritoetustest rahastatava projekti „Haapsalu piiskopilinnuse arendamine tegevusmuuseum-külastuskeskuseks” maksetaotluste menetlusprotsessis kuni 31.03.2020. aastani (Leping nr 7-13364-1 23.09.2019).

Arvestades linnusemuuseumi potentsiaali võib 2020. aastaks prognoosida külastuste jätkuvat kasvu. Seda näitas tasuliste teenuste mahu ületamine 29 000 euro võrra. Kuigi muuseumikülastajate arv 82 000 oli 3 000 kavandatust (85 000) väiksem, kasvas tervikuna külastajate arv võrreldes 2018. aastaga enam kui 20 000 (2018 külastajaid u 61 000). Ka teenitud omatuluga saavutati eelarves uus vahekord, kus toetused ja omatulu moodustasid 50:50. Sellele vaatamata jääb linnuse halduskulude katmine olemasoleva baasi pealt pingeliseks. Põhjusel, et ka uue linnusemuuseumi töökohtade loomine toimus omavahenditest. Linnusemuuseumi majandamine omavahenditest teeb selle struktuuriüksuse majanduskeskkonna muutudes väga haavatavaks.

INTERREG EST-LAT programmist restaureeritud vaguni kõrval tähistati QR koodiga tahvlite ja infoviitadega kogu jaamakompleksi hoonestu ja olulisemad siseruumid. Kahjuks jäi 2019. aastal laekumata projekti viimane tagasimakse summas 7 741 eurot seoses projektis osalenud paari lepingupartneri kohustuste mittetäitmisega. Tagasimakse laekumine toimub 2020. aastal.

Väga oluline oli raudteemuuseumi avariilise veeremi piirdeaiaga ümbritsemine, et tõkestada lõhkumised ja tagada külastajate ohutus. 2019. aastal koostati projekt INTERREG EST-LAT militaarmälestiste programmis osalemiseks, eesmärgiga restaureerida Eesti vanim sõja-auruvedur (523368) eelarvega 50 000 eurot.

Kogude inventeerimisel tehti MUIs-i plaanitust väiksem arv kirjeldusi, kuna vahepeal tuli likvideerida serveri rikkest tekitatud kahjud (fotokogu taastamine). Samas renditi nõuetekohased ruumid raudtee- ja sidekogude pikaajaliseks hoidmiseks, kus saab taas museaalid lahti pakkida ja taasalustada kogude läbitöötamist.

Ilon Wikland 90 juubeliprogrammi ettevalmistamine koos Eesti Lastekirjanduse Keskusega oli edukas näide kahe asutuse koostööst (partnerina Haapsalu Lasteraamatukogu). Rahvaraamatukogusid kaasava kohvernäituse „Pikk, pikk teekond“ ettevalmistamine 2020. aastaks annab unikaalse võimaluse lastele üle riigi saada osa aasta jooksul Wiklandi loomingust ja kujunemisloost. Rääkimata laste lugemishuvi süvendamisest.

Kokkuvõttes jõudis sihtasutus 2019. aastal linnusemuuseumi avamisega uude arengujärku oma struktuuriüksuste väljaarendamisel. Järgmised arendustegevused ootavad ees Ants Laikmaa majamuuseumis uue püsiekspositsiooni koostamisel (avamine 2022) ning raudtee- ja sidemuuseumi kompleksi hoonete avariiremontide algatamisel (kauba- ja pagasiait 2020-2023), tehnikamälestiste restaureerimisel (vedur 2020-2021) ning uue püsiekspositsiooni väljaehitamisel. Jätkub Ilon Wiklandi

pärandi rahvusvaheline tutvustamine ja pärandi koostöövõrgustikes osalemine. 2019. aastal väärisesiletõstmist sihtasutuse töötajate suur panus linnusemuuseumi avamisel, Ilon Wikland 90 juubeliprogrammi koostamisel, Haapsalu linnakultuuri, raudteepärandi restaureerimisel ja tutvustamisel.

Sihtasutus Rannarootsi Muuseumi tegevus rannarootsi kogukonna ja kultuuri toetamisel on olnud läbi aastate edukas. Muuseum on teinud põhjalikke ettevalmistusi kahe olulise objekti arendamiseks, milleks on paadimaja Haapsalus ja Korsi talukompleksi restaureerimine Ruhnu saarel. Kogudele turvaliste tingimuste loomine on samuti Ruhnu Muuseumi üks esmaseid prioriteete. Asutuse senine tegevus on näidanud kavakindlat eesmärkidele pühendumist.

PEAMISED FINANTSSUHTARVUD

konsolideeriva üksuse majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta

Finantssuhtarvude arvutamise meetoodika

Tulemi marginaal = tulem / müügitulu

Netovara puhastootlus = tulem / netovara

Lühiajaliste kohustiste kattekordaja = käibevara/ lühiajalised kohustised

Võlakordaja = kohustised/ koguvara

Netovara määr = netovara / aktiva

Finantssuhtarvude lähteandmed	2019.a.	2018.a.
Käibevara	480 025	533 792
Kohustised	727 209	573 997
Lühiajalised kohustised	690 590	570 479
Netovara	5 889 307	4 208 806
Aktiva	6 616 516	4 782 803
Varad	6 616 516	4 782 803
Müügitulu	516 505	284 025
Tulem	1 680 501	2 030 244

Finantssuhtarvud	2019.a.	2018.a.
Tulemi marginaal	3,25	7,15
Netovara puhastootlus	0,29	0,48
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja	0,70	0,94
Võlakordaja	0,11	0,12
Netovara määr	0,89	0,88

Anton Pärn
Juhatusel liige
Haapsalus, 27.03.2020

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Varad			
Käibevara			
Raha	3	59 468,00	93 047,00
Nõuded ja ettemaksud	4,9	440 028,00	440 745,00
Varud	5	37 852,00	0,00
Kokku käibevarad		537 348,00	533 792,00
Põhivara			
Materiaalne põhivara	6	6 634 218,00	4 249 011,00
Kokku põhivarad		6 634 218,00	4 249 011,00
Kokku varad		7 171 566,00	4 782 803,00
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	7,9,10	221 584,00	567 074,00
Laenukohustised	8	513 456,00	3 405,00
Kokku lühiajalised kohustised		735 040,00	570 479,00
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	8	36 619,00	3 518,00
Kokku pikaajalised kohustised		36 619,00	3 518,00
Kokku kohustised		771 659,00	573 997,00
Netovara			
Sihtkapital nimiväärtuses		1 574 209,00	1 064 598,00
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		3 144 208,00	1 113 964,00
Aruandeaasta tulem		1 681 490,00	2 030 244,00
Kokku netovara		6 399 907,00	4 208 806,00
Kokku kohutised ja netovara		7 171 566,00	4 782 803,00

Konsolideeritud tulemiaruanne

(eurodes)

	Lisa	2019	2018
Tulud			
Annetused ja toetused	12	2 944 719,00	2 883 748,00
Tulud ettevõtlusest	11	552 771,00	284 448,00
Muud tulud	11	593,00	0,00
Kokku tulud		3 498 083,00	3 168 196,00
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	13	-1 000,00	-2 750,00
Mitmesugused tegevuskulud	14	-595 670,00	-433 826,00
Tööjõukulud	15	-783 875,00	-523 205,00
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	6	-432 064,00	-175 533,00
Kokku kulud		-1 812 609,00	-1 135 314,00
Põhitegevuse tulem		1 685 474,00	2 032 882,00
Muud finantstulud ja -kulud	16	-3 984,00	-2 638,00
Aruandeaasta tulem		1 681 490,00	2 030 244,00

Konsolideeritud rahavoogude aruanne
(eurodes)

	Lisa	2019	2018
Rahavood põhitegevusest			
Laekunud annetused ja toetused		807 581,00	463 755,00
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest		657 217,00	341 005,00
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks		-1 000,00	-1 500,00
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest		-780 129,00	-625 806,00
Väljamaksed töötajatele		-632 679,00	-392 259,00
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest		95 888,00	109 642,00
Kokku rahavood põhitegevusest		146 878,00	-105 163,00
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel		-2 619 764,00	-1 779 944,00
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest		1 943 076,00	1 980 689,00
Muud väljamaksed investeerimistegevusest			-20 000,00
Muud laekumised investeerimistegevusest		175,00	
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-676 513,00	180 745,00
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud arvelduskrediit		499 810,00	
Sissemaksed sihtkapitali		27 064,00	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-26 658,00	-3 297,00
Makstud intressid		-4 160,00	-2 638,00
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		496 056,00	-5 935,00
Kokku rahavood		-33 579,00	69 647,00
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	3	93 047,00	23 400,00
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-33 579,00	69 647,00
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	3	59 468,00	93 047,00

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Sihtkapital	Akumuleeritud tulem	Kokku netovara
31.12.2017	1 064 598,00	1 113 964,00	2 178 562,00
Aruandeaasta tulem		2 030 244,00	2 030 244,00
31.12.2018	1 064 598,00	3 144 208,00	4 208 806,00
Asutajate ja liikmete sissemaksud 22.02.2019	509 611,00		509 611,00
Aruandeaasta tulem		1 681 490,00	1 681 490,00
31.12.2019	1 574 209,00	4 834 937,00	6 399 907,00

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted

1.1. Üldine informatsioon

Sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid raamatupidamise konsolideeritud aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antavad juhendid ning Avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendis sätestatud nõuded. Sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid aastaaruanne on koostatud kontserni raamatupidamise aastaaruande põhimõttest lähtuvalt. Elimineeritud on Sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõte) ja Sihtasutus Rannarootsi Muuseumi (tütarettevõte) omavahelised tehingud rida-realt.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Tulemiaruanne koostamisel on lähtutud Raamatupidamise Toimkonna juhendi (RTJ) nr 14 esitatud skeemist 1. Rahavoode aruanne on koostatud kasutades otsest meetodit.

1.2. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes sularahakassas ning Riigikassas olevat raha jääki. Kõik rahalised vahendid on kajastatud eurodes.

1.3. Nõuded ostjate vastu

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ja hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Hindamisel vaadeldakse igat arvet eraldi. Nõude hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust.

Ebatõenäoliselt laekuvad ostjate arved hinnatakse maksetähtaja ületamise järgi:

- (a) 90-180 päeva võrra maksetähtaja ületanud nõuded hinnatakse alla 50% ulatuses;
- (b) üle 180 päeva võrra maksetähtaega ületanud nõuded hinnatakse 100% ulatuses alla.

1.4. Varud

Varudena kajastatakse müügi eesmärgil soetud kaupu.

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kuludest. Varude arvestuses kasutatakse FIFO meetodit. Varude realiseerimist kajastatakse nende soetamise järjekorras.

1.5. Materiaalne põhivara ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumuses alates 5000 eurot. Põhivara soetusmaksumusse võetakse arvele kulutused, mis on vajalikud selle viimiseks tööseisukorda ja -asukohta (vara soetusmaksumus, kulutused transpordile, paigaldamisele). Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulum norm määratakse igale põhivaraobjektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Materiaalse põhivara objektide soetusmaksumus amortiseeritakse kuluks nende hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Maad ei amortiseerita. Kulumit arvestatakse igakuiselt.

Üldjuhul lähtutakse alljärgnevatest vahemikest:

- (a) Hooned ja rajatised 10-50 a.
- (b) Masinad ja seadmed 5-10 a.
- (c) Arvutus- ja muu infotehnoloogiline tehnika 3-5 a.
- (d) Inventar ja muu amortiseeruv põhivara 5-10 a.

1.6. Rendid

Renditehingut käsitatakse kapitalirendina, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Üldjuhul kajastatakse kapitalirendina kõik lepingud, kus on täidetud vähemalt üks järgnevatest tingimustest:

- (a) renditava vara omandiõigus läheb rendiperioodi lõpul üle rentnikule;
- (b) rentnikul on optsoon osta renditavat vara oluliselt madalama hinnaga selle õiglasest väärtusest ning on kindel, et rentnik seda kasutab;
- (c) lepinguperiood katab üle 75% renditava vara majanduslikust elueast;
- (d) rendi jõustumise hetkel on rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtus üle 90% renditava vara õiglasest väärtusest;

Kui vara antakse tasuta kasutusse perioodiks, mis ületab 75% vara järelejäänud kasulikust elueast, loetakse tehing oma sisult ka kapitalirendiks. Kuna tasuta rendile andmisel kapitalirendinõuet ega -kohustust ei teki, kajastatakse tehingut mitterahalise sihtfinantseerimisena põhivara jääkväärtuses ja võetakse põhivara bilansis arvele. Põhivara tasuta kasutusse andja eemaldab vara bilansist ja kajastab selle jääkväärtuse mitterahalise sihtfinantseerimisena põhivara soetuseks, ning peab vara kohta edaspidi arvestust bilansiväliselt.

1.7. Annetused ja toetused

Toetused ja annetused jagunevad tegevustoetusteks ja sihtotstarbelisteks toetusteks ehk sihtfinantseerimiseks. Sihtfinantseerimine võib olla antud tegevuskuludeks ja põhivara soetuseks. Sihtfinantseerimisena kajastatakse projektipõhiselt saadud toetusi, mida iseloomustab kindel eesmärk koos näitajatega, mille alusel eesmärgi täitmist mõõdetakse, ajakava ja rahaline eelarve. Toetuse andja või vahendaja nõuab projekti kohta detailset aruandlust koos kulutuste kohta andmete esitamisega ning raha ülejääk nõutakse projekti lõppedes saajalt tagasi. Sihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna perioodis, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks annetused ja toetused on mõeldud.

Toetust loetakse põhivara sihtfinantseerimiseks, kui selle kasutamise põhitingimuseks on kindlaksmääratud põhivara ost, ehitamine või muul viisil soetamine. Põhivara sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil ehk sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumus (tasuta saadud vara soetusmaksumus on tema õiglane väärtus) materiaalse või immateriaalse varana. Sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastatakse materiaalse või immateriaalse varana ja tuluna põhivara sihtfinantseerimisest samas perioodis, mil tehti kulutused.

Juhul, kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle kasutamise seotud tingimused on veel täitmata või kulutusi pole tehtud, kajastatakse saadud vahendeid sihtfinantseerimise ettemaksena ehk kasutamata sihtfinantseeringuna. Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimist võib kajastada arvestuse lihtsustamise eesmärgil laekumisel koheselt tuluna, kui lepingujärgne summa on väiksem põhivara kapitaliseerimise alampiirist. Avaliku sektori sisese sihtfinantseerimise korral lepatakse kajastamise viisi eelnevalt omavahel kokku. Toetuse andjaga lepatakse kokku toetuse liik ning kannete tegemisel kasutatavad kontod ja tekkepõhised kuupäevad.

Tegevustoetused on toetused, mida toetuse saaja võib suuremal määral kasutada oma äranägemisel, sh kas tegevuskulude või investeeringute soetamiseks. Toetusega võib kaasneda aruandlus tehtud kulutuste kohta, kuid see võib ka puududa. Eelarveaasta lõpuks järelejäänud raha võib nõuda tagasi, kuid sageli jäetakse see saajale järgmise perioodi kulutuste katteks. Siin kajastatakse mitmesuguseid toetusi, mille korral on määratletud küll eesmärk, kuid mille kasutamise otstarve ei ole täpselt määratud. Tegevustoetusi kajastatakse kassapõhiselt laekumisel koheselt tuluna.

1.8. Tulude arvestus

Tulud arvestatakse realiseerimismomendil või lepingus fikseeritud perioodi(de) kohta. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest. Õiglane väärtus on summa, mille eest on

võimalik vahetada vara teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Tulu kajastatakse siis, kui sihtasutusel tekib summale nõudeõigus.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui:

- (a) olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale;
- (b) müüjal ei ole jätkuvalt niisugust haldamise vastutust, mida seostatakse omandiga ning puudub kontroll kauba või toote üle;
- (c) tulu müügitehingust saab usaldusväärselt mõõta;
- (d) tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline;
- (e) tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida. Tehingu lõpptulemust on võimalik usaldusväärselt prognoosida siis, kui:

- (a) tulu suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta;
- (b) tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline;
- (c) tehingu valmidusastet bilansipäeval on võimalik usaldusväärselt mõõta; ja
- (d) tehinguga seotud tehtud kulusid ning tehingu lõpetamiseks vajalikke kulusid on võimalik usaldusväärselt hinnata.

1.9. Kulud

Tegevuskuludena kajastatakse sihtasutuse tegevusega seotud kulusid. Kuludesse kantakse kõik aruandeperioodil tehtud kulud, sealhulgas perioodilised kulud. Kulud kajastatakse tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Kulude kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsibist. Kulusid kajastatakse samal perioodil kui nendega seotud tulusid.

Sihtasutuse tegevuskulude on jaotatud tööjõukuludeks, antud toetusteks, majanduskuludeks, põhivara kulumiks ja muudeks kuludeks.

1.10. Seotud osapooled

Seotud osapoolena käsitletakse tegev- ja kõrgema juhtkonda, tegev- ja kõrgema juhtkonna pereliikmeid ning nendega seotud äriühinguid.

Osapooled on seotud juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele.

Lisa 2. Tütarettevõte

	31.12.2019	31.12.2018
Sihtkapital	509 611,00	0,00
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	0,00	0,00
Aruandeperioodi tulem	989,00	0,00
Kokku tütarettevõte netovaras	510 600,00	0,00

Lisa 3. Raha

	31.12.2019	31.12.2018
Sularahakassa	3 429,00	2 073,00
Arvelduskontod riigikassas	56 039,00	90 974,00
Kokku raha	59 468,00	93 047,00

Sihtasutusel iseseisvat pangakontot kommertspankades ei ole. Arvelduskontona kajastub aruandes Riigikassa konto.

Lisa 4. Nõuded ja ettemaksed

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Ostjatelt laekumata arved		4 268,00	10 246,00
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		-90,00	0,00
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	9	5 884,00	69 999,00
Muud nõuded		0,00	4,00
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		885,00	1 300,00
Saamata seadusest tulenevad toetused		291,00	260,00
Saamata sihtfinantseerimine		428 790,00	358 936,00
Kokku nõuded ja ettemaksed		440 028,00	440 745,00

Saamata sihtfinantseerimisena kajastub Haapsalu Piiskopilinnuse renoveerimise projekti raames saamata välistoetuse osa perioodil 01.01.-30.06.2019 tehtud kulude osas ja Interregi projekti Est-Lat7 Cultural Heritage sihtfinantseering raudteemuuseumi vaguni renoveerimiseks.

Lisa 5. Varud

	31.12.2019	31.12.2018
Müügiks ostetud kaubad	37 851,00	0,00
Kokku varud	37 851,00	0,00

Varudena kajastuvad müügi eesmärgi soetatud meened ja suveniirid, mille realiseerimine toimub pikema perioodi kui aasta jooksul. 2019.aastal telliti kunstnikult Haapsalu Piiskopilinnuse taasavamiseks spetsiaalselt Piiskopilinnuses müümiseks suuremas koguses portselan ja keraamilisi nõusid. Varude saldo koosneb peamiselt nendest esemetest. Seisuga 31.12.2019 on portselan ja keraamilistest nõudest realiseerimata ja varuna arvel 2146 eset väärtuses 33534 euro.

Lisa 6. Materiaalne põhivara

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku
31.12.2018						
Soetusmaksumus	6 339,00	2 612 542,00	42 833,00	134 531,00	2 395 513,00	5 191 758,00
Akumuleeritud kulum	0,00	-851 116,00	-34 064,00	-57 568,00	0,00	-942 748,00
Jääkmaksumus	6 339,00	1 761 426,00	8 769,00	76 963,00	2 395 513,00	4 249 010,00
Soetused ja parendused	0,00	0,00	70 000,00	0,00	2 230 166,00	2 300 166,00
Saadud mitterahalised sissemaksed	30 455,00	373 322,00	12 779,00	1 598,00	98 952,00	517 106,00
Amortisatsioonikulu	0,00	-261 248,00	-31 415,00	-39 641,00	0,00	-332 304,00
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0,00	-9 244,00	-4 515,00	-1 598,00	-84 403,00	-99 760,00
Ümberklassifitseerimine	0,00	3 912 599,00	241 022,00	486 607,00	-4 640 228,00	0,00
Kokku liikumised	30 455,00	4 015 429,00	287 871,00	446 966,00	-2 395 513,00	2 385 208,00
31.12.2019						
Soetusmaksumus	36 793,00	6 887 051,00	361 983,00	621 138,00	0,00	7 906 965,00
Kogunenud kulum	0,00	-1 110 195,00	-65 343,00	-97 209,00	0,00	-1 272 747,00
Jääkväärtus	36 793,00	5 776 856,00	296 640,00	523 929,00	0,00	6 634 218,00

Saadud mitterahalise sissemaksena põhivarades kajastuvad Sihtasutus Rannarootsi Muuseum asutamisel riigiasutusest Rannarootsi Muuseum üle antud põhivarad.

Seoses Haapsalu Piiskopilinnuse renoveerimisprojekti valmimisega 2019.aasta juunis klassifitseeriti lõpetamata ehitus aruandeperioodil lõplikuks varaks ümber. Kokku võeti lõpetamata ehituse kontolt põhivarana arvele varasid maksumuses 4640228 eurot ning kulumaterjali ja –inventarina kanti bilansist välja kulutusi summas 84403 eurot. Bilansist välja kantud kuluinventarina väikevahendite arvestusse liikusid peamiselt bürooinventar ja –masinad ning köögitehnika, mille maksumused üksikult jäid alla põhivara kapitaliseerimise alampiiri.

Lisa 7. Võlad ja ettemaksud

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Võlad tarnijatele		117 392,00	531 870,00
Võlad töövõtjatele	10	17 380,00	11 547,00
Maksuvõlad	9	42 329,00	13 796,00
Saadud sihtfinantseerimine		42 196,00	6 607,00
Muud kohustused		2 287,00	3 254,00
Kokku võlad ja ettemaksud		221 584,00	567 074,00

Sihtasutusel Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõte) on seisuga 31.12.2019 tarnijatele tähtjaks tasumata kohustisi summas 62979 eurot.

Lisa 8. Laenukohustised

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressi- määr	Lõpp- tähtaeg
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Lühiajalised laenud						
Arvelduskrediit riigikassast	499 809,00	499 809,00	0,00	0,00	1,67	31.03.2020
Kokku lühiajalised laenukohustised	499 809,00	499 809,00	0,00	0,00		
Kapitalirendi kohustised						
Sõiduauto kapitalirent	3 518,00	3 518,00	0,00	0,00	3,25	30.12.2020
Linnaekskursioonirongi kapitalirent	46 748,00	10 129,00	36 619,00	0,00	2,50	24.05.2024
Kokku kapitalirendi kohustised	50 266,00	13 647,00	36 619,00	0,00		
Kokku laenukohustised	550 075,00	513 456,00	36 619,00	0,00		

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressi- määr	Lõpp- tähtaeg
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Lühiajalised laenud						
Arvelduskrediit riigikassast	0,00	0,00	0,00	0,00		
Kokku lühiajalised laenukohustised	0,00	0,00	0,00	0,00		
Kapitalirendi kohustised						
Sõiduauto kapitalirent	6 923,00	3 405,00	3 518,00	0,00	3,25	30.12.2020
Kokku kapitalirendi kohustised	6 923,00	3 405,00	3 518,00	0,00		
Kokku laenukohustised	6 923,00	3 405,00	3 518,00	0,00		

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus

	31.12.2019	31.12.2018
Masinad ja seadmed	63 569,00	6 069,00
Muud varad	0,00	2 700,00
	63 569,00	8 769,00

Seoses vana linnaekskursiooni rongi peatse amortiseerumisega soetas sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõtte) 2019.aastal kapitalirendi korras uue linnaekskursiooni rongi GOPO LOCO Road Trains Tschu-Tschu. Komplekti kuulub vedur koos kahe vaguniga.

Lisa 9. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

	Lisa	31.12.2019		31.12.2018	
		ettemaks	maksuvõlg	ettemaks	maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks			54,00		27,00
Käibemaks	5 429,00			56 092,00	
Üksikisiku tulumaks			9 963,00		3 710,00
Sotsiaalmaks			30 387,00		9 176,00
Kohustuslik kogumispension			773,00		343,00
Töötuskindlustusmaksed			1 040,00		540,00
Intress			112,00		0,00
Ettemaksukonto jääk	455,00			13 907,00	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad		5 884,00	42 329,00	69 999,00	13 796,00

Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõte) esitas 2019.aasta septembrikuu maksude tasumiseks Maksu- ja Tolliametile ajatamise taotluse. Septembrikuu kohustust tasutakse maksegraafiku alusel tähtajani 30.11.2020 igakuiselt võrdsetes summades. Seisuga 31.12.2019 on ajatatud maksukohustise saldo 18570 eurot.

Lisa 10. Võlad töövõtjatele

	31.12.2019	31.12.2018
Töötasude kohustis	6 118,00	7 264,00
Puhkusetasude kohustis	7 625,00	2 629,00
Võlad töövõtjatele majanduskulude eest	3 637,00	654,00
Kokku võlad töövõtjatele	17 380,00	10 547,00

Seisuga 31.12.2019 jäi Sihtasutusel Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõte) õigeaegselt tasumata juhatuse liikme töötasu novembri ja detsembrikuu eest summas 3606 eurot. Seoses liikviidsete vahendite puudumisega tegi juhatuse liige oma tasu väljamaksmise peatamise avalduse. Juhatus liikme tasud on seisuga 31.01.2020 välja makstud.

Lisa 11. Tulu ettevõtlusest

	2019	2018
Tulud piletimüügist	407 723,00	162 674,00
Tulud meenete ja trükiste müügist	73 394,00	37 273,00
Muud tulud majandustegevusest	71 654,00	84 078,00
Muud tulud	593,00	423,00
Kokku tulu ettevõtlusest	553 364,00	284 448,00

Muude tuludena majandustegevusest kajastuvad tulud edasiantavatest kommunaalteenustest, tulud giiditeenuse osutamisest, teemapäevade korraldamisest, toitlustusteenusest, ruumide kasutada andmisest ning bussifirmade peatusetasud.

Lisa 12. Annetused ja toetused

	Lisa	2019	2018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		113 989,00	100 193,00
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks		2 023 149,00	2 299 050,00
Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused		807 581,00	484 505,00
Kokku annetused ja toetused		2 944 719,00	2 883 748,00
sh eraldis riigieelarvest		1 379 861,00	892 011,00
sh eraldis kohaliku omavalitsuse eelarvest		236 640,00	203 871,00
sh välisabi põhivara renoveerimiseks		1 282 507,00	1 762 609,00
sh muud toetajad		45 711,00	25 257,00
Rahalised ja mitterahalised annetused		2 944 719,00	2 883 748,00
Rahaline annetus		2 944 719,00	2 883 748,00
Kokku annetused ja toetused		2 944 719,00	2 883 748,00

2019.aasta aruandes on muudetud 2018.a. kohta esitatud andmeid tegevuskulude sihtfinantseerimise osas. 2019.aasta aruandes on 2018.aasta tegevuskulude sihtfinantseerimise reall viidud mittesihtotstarbeliste annetuste ja toetuste reale sihtasutusele eraldatud tegevustoetus summas 484505 eurot,

kuna tegevustoetuse kasutamine ei ole piiratud kindla ühegi vara soetuse ega konkreetse projekti sihtotstarbelise finantseerimisega.

2019.aastal saadi kokku sihtotstarbelisi toetusi tegevuskuludeks summas 113989 eurot. Suuremad toetajad olid Kultuuriministeerium 39703 euro ja Haapsalu Linnavalitsus 30450 euroga. Kultuuriministeerium toetas 2019.aastal sihtotstarbeliselt raudtee- ja sidemuuseumi jooksvat remonti ja Sihtasutuse Rannarootsi Muuseum filiaali Ruhnu Muuseumi arenguplaani koostamist. Eesti Kultuurkapital on sihtasutuse väiksemaid projekte finantseerinud summas 8193 euroga. Ruhnu Vallavalitsus toetas Sihtasutuse Rannarootsi Muuseum (tütarettevõtte) filiaali Ruhnu Muuseumi Korsi talu hoovis asuva tiigi põhjapoolsesse serva tuletõrje veevõtukohta rajamist 4500 euroga. Lisaks tasus 2019.aastal sihtasutusele Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõtte) palgatoetust Eesti Töötukassa summas 9987 eurot, seoses töötute Eesti Töötukassa kaudu tööle rakendamisega ning suveperioodil hooajaliselt alaealiste tööle rakendamisega. Sihtasutusel Rannarootsi Muuseum oli tulused tegevuskulude sihtfinantseerimiseks välispartneritelt muuseumi arendamiseks summas 11102 eurot.

INTERREG Est-Lat7 Cultural Heritage projekti raames toetati raudtee- ja sidemuuseumi vaguni renoveerimist summas 36125 eurot, millest 2179 eurot oli tegevuskulude sihtfinantseering. Seisuga 31.12.2019 on selle projekti osas veel laekumata sihtfinantseeringu vahendid summas 7791 eurot.

Kasutamata on sihtfinantseerimise vahendeid summas 42196 eurot, millest 4112 eurot Sihtasutuse Archimedes kaudu saadud vahendid Erasmus+ programmi põhimeede 1, täiskasvanuhariduse õpiränne raames projektile „Kunstniku ja tema loomingu vahendamine täiskasvanuhariduses“. Lisaks on kasutamata osaihing E-Kunstisalong annetused kunstiteoste ostust summas 3675 eurot, mida kasutatakse noorte kunstnike preemiate ja stipendiumite maksmiseks. Veel on kasutamata välisannetajate toetusi Sihtasutusele Rannarootsi Muuseum (tütarettevõtte) summas 34409 eurot, mida kasutatakse muuseumi renoveerimiseks.

Lisa 13. Jagatud annetused ja toetused

	2019	2018
Sihtotstarbelised eraldised	-1 000,00	-2 750,00
Kokku jagatud annetused ja toetused	-1 000,00	-2 750,00

Sihtotstarbelise eraldisena kajastub aruandes Iloni joonistusvõistluse laureaate stipendiumid.

Lisa 14. Mitmesugused tegevuskulud

	2019	2018
Üür ja rent	-32 595,00	-22 634,00
Energia	-74 811,00	-55 482,00
Elektrienergia	-29 816,00	-23 739,00
Soojusenergia	-37 964,00	-25 008,00
Kütus	-7 031,00	-6 735,00
Mitmesugused bürookulud	-152 039,00	-92 784,00
Lähetuskulud	-11 410,00	-9 687,00
Koolituskulud	-2 003,00	-1 741,00
Riiklikud ja kohalikud maksud	-856,00	-858,00
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-638,00	-319,00
Museaalidega seotud kulud	-5 258,00	-2 454,00
Üritustega korraldamisega seotud kulud	-118 556,00	-93 685,00
Inventari kulud	-32 371,00	-11 902,00

Muud sõidukite kulud	-22 208,00	-4 706,00
Jooksev remont ja korrashoiuteenused	-26 729,00	-80 005,00
Muud kommunaalteenused ja kinnistu kulud	-116 196,00	-57 569,00
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-595 670,00	-433 826,00

Tegevuskulude kasv 2019.aastal võrreldes 2018.aastaga on peamiselt seotud Sihtasutuste Rannarootsi asutamisega (tütarettevõtte) 2019.aasta veebruaris ja Haapsalu Piiskopilinnuse taasavamisega 2019.aasta juulis. Seoses Haapsalu Piiskopilinnuse avamisega kasvasid büroo ja kinnistute halduskulud oluliselt, lisanus kokku umbes 1340 m² pinda.

Muud sõidukite kulude kasvasid seoses aurik „Kallis Mari“ teenusega. 2018.aastal olid laevajuhid sihtasutuse palgal, kui töötajad, 2019.aastal mindi üle teenuselepele.

Lisa 15. Tööjõukulud

	2019	2018
Palgakulu	-588 955,00	-389 904,00
Sotsiaalmaksud	-193 710,00	-128 971,00
Erisoodustused	-1 210,00	-4 330,00
Kokku tööjõukulud	-783 875,00	-523 205,00
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	39	28

Seoses Haapsalu Piiskopilinnuse taasavamisega suurenes SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid koosseis 9,75 põhikohaga töötaja võrra. Haapsalu Piiskopilinnuse koosseisu lisandus ametikohtade lõikes 3 administraatorit, 2,75 külastusjuht, 1 koristaja, 1 kuraator, 1 pedagoog ning 1 turundus- ja kommunikatsioonijuht. Struktuurist kaotati senine haldus- ja müügijuhi ametikoht. Sihtasutuse Rannarootsi Muuseum koosseisus on 4,5 põhikohaga töötajat.

Erisoodustusena kajastatakse tööga otseselt mitteseotud kulutusi töötajatele nagu ühine külastus teise muuseumisse, jõulupeod töötajatele, töötajate lastele.

Täistööajale taandatult oli 2019.aastal sihtasutustes (emaettevõtte ja tütarettevõtte) kokku töötajaid ametikohtade gruppide lõikes järgmiselt: 2 juhatuse liiget, 6 juhti, 10 tippspetsialisti, 7 keskastme spetsialisti ja 14 abitöötajat-töölist. 2020.aastal tuleb kasutusel uus ametikoha grupp. Kõrgharidust nõudvatel kultuurivaldkonna töökohtadel töötajad grupeeritakse ametikoha grupiga – kultuuritöötaja.

Lisa 16. Muud finantstulud ja -kulud

	2019	2018
Intressikulu kapitalirendilt	-922,00	-283,00
Intressitulud	175,00	0,00
Intressikulu arvelduskrediidilt riigikassas	-3 237,00	-2 355,00
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-3 984,00	-2 638,00

Sihtasutus (emaettevõtte ja tütarettevõtte) kasutab arveldusteks ainult riigikassa e-kontot. Arvelduskontosid kommertspankades sihtasutus ei oma. Seoses sellega tasub Rahandusministeerium sihtasutusele riigi tuluse intresse määruga 0,18%.

Lisa 17. Seotud osapooled

Saldod seotud osapoolte rühmade lõikes

	2019		2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Asutajad ja liikmed	1927		1802	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad				

	2019		2018	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed		11391		9843
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1895	6669	1582	58

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused

	2019	2018
Arvestatud tasu	68 160,00	41 040,00
kütusekulu	944,00	1 199,00
lähetuse kulud	1 537,00	984,00
muud kulud	1 119,00	732,00
Kokku	71 760,00	43 955,00

Sihtasutusel Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõtte) on kaks asutajat. Asutajateks on Kultuuriministeeriumi ja Haapsalu Linnavalitsus. Sihtasutuse Rannarootsi Muuseum (tütarettevõtte) asutajaks on Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid ja Haapsalu Linnavalitsus. Sihtasutuste jaoks soodustatud isikuteks on nõukogu ja juhatuse liikmed.

Juhatuse liikmetele arvestatud tasud kokku 2019.aastal oli 52800 eurot, sealhulgas Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid juhatuse liikme preemia 9200 eurot. Lisaks kompenseeriti juhatuse liikmetele sõidukulud ning tasuti lähetuste ja muude kulude eest kokku 3600 eurot. Nõukogule arvestatud tasud 2019.aastal kokku olid 15360 eurot.

Nõuded seotud osapoolte vahel kajastuvad bilansi real "Nõuded ja ettemaksed" ja lisa 4 real "Ostjatelt laekumata nõuded". Müügid seotud osapooltele on kajastatud tulemiaruanDES real "Tulud ettevõtlusest" ja ostud tulemiaruanDES real "Mitmesugused tegevuskulud" ning lisa 14 real „Kütus“ ja „Muud sõidukite kulud“. Müükidena seotud osapooltele kajastub kaupade müük ja teenuste osutamine, ostudena kajastatakse soetatud kaupu ja saadud teenuseid. Seotud osapooltena on kajastatud Est-Trans Kaubaveod AS, Heal AS, Healer OÜ ja OÜ Haapsalu Spordibaasid käivet 2019.aastal. Nende organisatsioonide kõrgema juhtkonna ja tegevjuhtkonna liikmed on sihtasutuse nõukogu liikmed. Sihtasutuse tehingud seotud isikutega olid 2019.aastal kõik tehtud tavaturutingimustel.

Lisa 18. Emaettevõtte põhjaruanded

SA Haapsalu ja Läänemaa (emaettevõtte) bilanss

	31.12.2019	31.12.2018
Varad		
Käibevara		
Raha	2 409,00	93 047,00
Nõuded ja ettemaksud	439 764,00	440 745,00
Varud	37 852,00	
Kokku käibevarad	480 025,00	533 792,00
Põhivara		
Materiaalne põhivara	6 136 491,00	4 249 011,00
Kokku põhivarad	6 136 491,00	4 249 011,00
Kokku varad	6 616 516,00	4 782 803,00
Kohustised ja netovara		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksud	177 134,00	567 074,00
Laenukohustised	513 456,00	3 405,00
Kokku lühiajalised kohustised	690 590,00	570 479,00
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	36 619,00	3 518,00
Kokku pikaajalised kohustised	36 619,00	3 518,00
Kokku kohustised	727 209,00	573 997,00
Netovara		
Sihtkapital nimiväärtuses	1 064 598,00	1 064 598,00
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	3 144 208,00	1 113 964,00
Aruandeaasta tulem	1 680 501,00	2 030 244,00
Kokku netovara	5 889 307,00	4 208 806,00
Kokku kohustised ja netovara	6 616 516,00	4 782 803,00

SA Haapsalu ja Läänemaa (emaettevõtte) tulemiarunne

	2019	2018
Tulud		
Annetused ja toetused	2 826 215,00	2 883 748,00
Tulud ettevõtlusest	516 505,00	284 448,00
Muud tulud	460,00	
Kokku tulud	3 343 180,00	3 168 196,00
Kulud		
Jagatud annetused ja toetused	-1 100,00	-2 750,00
Mitmesugused tegevuskulud	-559 034,00	-433 826,00
Tööjõukulud	-689 037,00	-523 205,00
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-409 491,00	-175 533,00
Kokku kulud	-1 658 662,00	-1 135 314,00
Põhitegevuse tulem	1 684 518,00	2 032 882,00
Muud finantstulud ja -kulud	-4 017,00	-2 638,00
Aruandeaasta tulem	1 680 501,00	2 030 244,00

SA Haapsalu ja Läänemaa (emaettevõtte) rahavoogude aruanne

	2019	2018
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud annetused ja toetused	718 381,00	463 755,00
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	621 448,00	341 005,00
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-1 000,00	-1 500,00
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-745 542,00	-625 806,00
Väljamaksed töötajatele	-548 562,00	-392 259,00
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	81 469,00	109 642,00
Kokku rahavood põhitegevusest	126 094,00	-105 163,00
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-2 616 570,00	-1 779 944,00
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	1 930 703,00	1 980 689,00
Muud väljamaksed investeerimistegevusest		-20 000,00
Muud laekumised investeerimistegevusest	143,00	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-685 724,00	180 745,00
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud arvelduskrediit	499 810,00	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-26 658,00	-3 297,00
Makstud intressid	-4 160,00	-2 638,00
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	468 992,00	-5 935,00
Kokku rahavood	90 638,00	69 647,00
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	93 047,00	23 400,00
Raha ja raha ekvivalentide muutus	90 638,00	69 647,00
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 409,00	93 047,00

SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid
Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2019

SA Haapsalu ja Läänemaa (emaettevõtte) netovara muutuste aruanne

	Sihtkapital	Akumuleeritud tulem	Kokku netovara
31.12.2017	1 064 598,00	1 113 964,00	2 178 562,00
Aruandeaasta tulem		2 030 244,00	2 030 244,00
31.12.2018	1 064 598,00	3 144 208,00	4 208 806,00
Aruandeaasta tulem		1 680 501,00	1 680 501,00
31.12.2019	1 064 598,00	4 831 084,00	5 889 307,00

Lisa 19. Sündmused pärast aruandekuupäeva

Seoses koroonaviiruse pandeemilise levikuga maailmas ja viiruse tõenäolise Eesti-sisese leviku laienemisega riigis 13. märtsil 2020 välja kuulutatud eriolukorraga kuni 1. maini 2020 jäävad külastajatele suletuks muuseumid.

Seoses sellega peatus sihtasutuste muuseumide töö ning omavahendite laekumine märtsi- ja aprillikuul. Eriolukorra pikenedes ei toimu omavahendite laekumisi ka mais. Tänapäevase seisuga koostab üks sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõtte) asutajatest, Haapsalu linn vähendatud eelarvet, mis võib kaasa tuua sihtasutuse (emaettevõtte) mai- ja septembrikuu toetuste vähenemise kuni 20%. Koos palgakulude osalise hüvitamisega Eesti Töötukassa meetme kaudu tuleb täiendavalt arvestada palkade vähendamisega.

Muuseumide avamisega suvehooajaks, nt alates juunist, ei kaasne tõenäoliselt külastajate juurdekasvu taastumine senistes mahtudes. Arvestades igasuviste Haapsalu vabaõhuürituste ära jäämise võimalusega võib suvehooaja muuseumide külastuste osakaal piirduda 30%, võrreldes 2019. aastaga.

Omatulude vähenemine suvehooajal ei taga muuseumide senist sügis-talvist töögraafikut. Põhjusel, et asutuste eelarvest moodustab näiteks sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (emaettevõtte) puhul omatulu ca 50% ja sihtasutuse Rannarootsi Muuseum (tütarettevõtte) puhul ca 24%. Seetõttu tuleb arvestada osade muuseumide lühiajalise lahtiolekuga või ka lühiajalise sulgemisega (nt oktoober, november). Muutused töögraafikus tervikuna, toovad tõenäoliselt kaasa töötasude vähenemise. Omaette probleemiks saavad halduskuludest küttekulude katmine, kuna kokkuhoid siin on minimaalne - kõigis struktuuriüksuses asuvad ekspositsioonid (museaalid).

Tänapäevase olukorda arvestades mõjutab sihtasutuste finantsilist olukorda eriolukorra pikendamine ja suvehooaja omatulude laekumine, mis kujundavad muuseumide edasise tööhoidmise.